ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः

ह॒रि॒ः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

तृतीय काण्डे – तृतीय प्रश्नः

Version Notes:

This is now the current Version 1.0 dated October 31, 2021

1. This replaces the earlier version 0.0 dated September 22, 2018.
2. We have listened to the Krama Paaraayanam telecast by TTD channel. The corrections found have been updated . The corrections found and reported till October 15, 2021 are also updated.
3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable.
4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st Version Number 0.0 dated September 22, 2018

Table of Contents

3. कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः 4

3.3 तृतीय काण्डे तृतीय प्रश्नः – वैकृतविधीनामभिधानं 4

================================

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

3.कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

3.3तृतीय काण्डे तृतीय प्रश्नः – वैकृतविधीनामभिधानं

T.S.3.3.1.1 - Kramam

अग्ने तेजस्विन्न् । तेजस्विन् तेजस्वी । तेजस्वी त्वम् । त्वम् देवेषु । देवेषु भूयाः । भूयास्तेजस्वन्तम् । तेजस्वन्तम् माम् । मामायुष्मन्तम् । आयुष्मन्तं ँवर्चस्वन्तम् । वर्चस्वन्तम् मनुष्येषु । मनुष्येषु कुरु । कुरु दीक्षायै । दीक्षायै च । च त्वा । त्वा तपसः । तपसश्च । च तेजसे । तेजसे जुहोमि । जुहोमि तेजोवित् । तेजोविदसि । तेजोविदिति तेजः – वित् । असि तेजः । तेजो मा । मा मा । मा हासीत् । हासीन् मा । मा ऽहम् । अहम् तेजः । तेजो हासिषम् । हासिषम् मा । मा माम् । माम् तेजः । तेजो हासीत् । हासीदिन्द्र । इन्द्रौजस्विन्न् । ओजस्विन्नोजस्वी । ओजस्वी त्वम् । त्वम् देवेषु । देवेषु भूयाः । भूया ओजस्वन्तम् । ओजस्वन्तम् माम् । मामायुष्मन्तम् । आयुष्मन्तं ँवर्चस्वन्तम् । वर्चस्वन्तम् मनुष्येषु ।

मनुष्येषु कुरु । कुरु ब्रह्मणः । ब्रह्मणश्च । च त्वा । त्वा क्षत्रस्य ।
क्षत्रस्य च । चौजसे । 1 (50/51)

T.S.3.3.1.2 - Kramam

ओजसे जुहोमि । जुहोम्योजोवित् । ओजोविदसि ।
ओजोविदित्योजः – वित् । अस्योजः । ओजो मा । मा मा ।
मा हासीत् । हासीन् मा । मा ऽहम् । अहमोजः । ओजो हासिषम् ।
हासिषम् मा । मा माम् । मामोजः । ओजो हासीत् । हासीथ् सूर्य ।
सूर्य भ्राजस्विन्न् । भ्राजस्विन् भ्राजस्वी । भ्राजस्वी त्वम् ।
त्वम् देवेषु । देवेषु भूयाः । भूया भ्राजस्वन्तम् । भ्राजस्वन्तम् माम् ।
मामायुष्मन्तम् । आयुष्मन्तं ँवर्चस्वन्तम् । वर्चस्वन्तम् मनुष्येषु ।
मनुष्येषु कुरु । कुरु वायोः । वायोश्च । च त्वा । त्वा ऽपाम् ।
अपाम् च । च भ्राजसे । भ्राजसे जुहोमि । जुहोमि सुवर्वित् ।
सुवर्विदसि । सुवर्विदिति सुवः – वित् । असि सुवः । सुवर् मा ।
मा मा । मा हासीत् । हासीन् मा । मा ऽहम् । अह॑ सुवः ।
सुवर्. हासिषम् । हासिषम् मा । मा माम् । मा॑ सुवः ।
सुवर्. हासीत् । हासीन् मयि ( ) । मयि मेधाम् । मेधाम् मयि ।

मयि प्रजाम् । प्रजाम् मयि । प्रजामिति प्र - जाम् । मय्यग्निः ।
अग्निस्तेजः । तेजो दधातु । दधातु मयि । मयि मेधाम् । मेधाम्
मयि । मयि प्रजाम् । प्रजाम् मयि । प्रजामिति प्र-जाम् । मयीन्द्रः ।
इन्द्र इन्द्रियम् । इन्द्रियम् दधातु । दधातु मयि । मयि मेधाम् ।
मेधाम् मयि । मयि प्रजाम् । प्रजाम् मयि । प्रजामिति प्र - जाम् ।
मयि सूर्यः । सूर्यो भ्राजः । भ्राजो दधातु । दधात्विति दधातु ॥ 2
(73/78) ***(क्षत्रस्य च - मयि - त्रयोविꣳशतिश्च) (A1)***

T.S.3.3.2.1 - Kramam

वायुर्. हिङ्कर्ता । हिङ्कर्ता ऽग्निः । हिङ्कर्तेति हिं - कर्ता ।
अग्निः प्रस्तोता । प्रस्तोता प्रजापतिः । प्रस्तोतेति प्र - स्तोता ।
प्रजापतिः साम । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । साम बृहस्पतिः ।
बृहस्पतिरुद्गाता । उद्गाता विश्वे । उद्गातेत्युत् - गाता । विश्वे देवाः ।
देवा उपगातारः । उपगातारो मरुतः । उपगातार इत्युप - गातारः ।
मरुतः प्रतिहर्तारः । प्रतिहर्तार इन्द्रः । प्रतिहर्तार इति प्रति-हर्तारः ।
इन्द्रो निधनम् । निधनम् ते । निधनमिति नि - धनम् । ते देवाः ।
देवाः प्राणभृतः । प्राणभृतः प्राणम् । प्राणभृत इति प्राण - भृतः ।

प्राणम् मयि । प्राणमिति प्र – अनम् । मयि दधतु । दधत्वेतत् ।
एतद् वै । वै सर्वम् । सर्वमद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युरुपाकुर्वन्न् ।
उपाकुर्वन्नुद्गातृभ्यः । उपाकुर्वन्नित्युप – आकुर्वन्न् । उद्गातृभ्य
उपाकरोति । उद्गातृभ्य इत्युद्गातृ – भ्यः । उपाकरोति ते ।
उपाकरोतीत्युप – आकरोति । ते देवाः । देवाः प्राणभृतः ।
प्राणभृतः प्राणम् । प्राणभृत इति प्राण – भृतः । प्राणम् मयि ।
प्राणमिति प्र – अनम् । मयि दधतु । दधत्विति । इत्याह । आहैतत् ।
एतदेव । एव सर्वम् । सर्वमात्मन्न् । आत्मन् धत्ते । धत्त इडा ।
इडा देवहूः । देवहूर् मनुः । देवहूरिति देव – हूः । मनुर् यज्ञनीः ।
यज्ञनीर् बृहस्पतिः । यज्ञनीरिति यज्ञ–नीः । बृहस्पतिरुक्थामदानि ।
उक्थामदानि श॒ꣳसिषत् । उक्थामदानीत्युक्थ – मदानि ।
श॒ꣳसिषद् विश्वे । विश्वे देवाः ( ) । देवाः सूक्तवाचः । **3 (50/67)**

T.S.3.3.2.2 - Kramam

सूक्तवाचः पृथिवि । सूक्तवाच इति सूक्त – वाचः । पृथिवि मातः ।
मातर् मा । मा मा । मा हि॒ꣳसीः । हि॒ꣳसीर् मधु । मधु मनिष्ये ।

मनिष्ये मधु । मधु जनिष्ये । जनिष्ये मधु । मधु वक्ष्यामि । वक्ष्यामि मधु । मधु वदिष्यामि । वदिष्यामि मधुमतीम् । मधुमतीम् देवेभ्यः । मधुमतीमिति मधु - मतीम् । देवेभ्यो वाचम् । वाचमुद्यासम् । उद्यासꣳ शुश्रूषेण्याम् । शुश्रूषेण्याम् मनुष्येभ्यः । मनुष्येभ्यस्तम् । तम् मा । मा देवाः । देवा अवन्तु । अवन्तु शोभायै । शोभायै पितरः । पितरो ऽनु । अनुमदन्तु । मदन्त्विति मदन्तु ॥ **4 (28/30)**

(शꣳसिषद् विश्वे देवा - अष्टाविꣳशतिश्च) (A2)

T.S.3.3.3.1 - Kramam

वसवस्त्वा । त्वा प्र । प्र वृहन्तु । वृहन्तु गायत्रेण । गायत्रेण छन्दसा । छन्दसा ऽग्नेः । अग्नेः प्रियम् । प्रियम् पाथः । पाथ उप । उपेहि । इहि रुद्राः । रुद्रास्त्वा । त्वा प्र । प्र वृहन्तु । वृहन्तु त्रैष्टुभेन । त्रैष्टुभेन छन्दसा । छन्दसेन्द्रस्य । इन्द्रस्य प्रियम् । प्रियम् पाथः । पाथ उप । उपेहि । इह्यादित्याः । आदित्यास्त्वा । त्वा प्र । प्र वृहन्तु । वृहन्तु जागतेन । जागतेन छन्दसा । छन्दसा विश्वेषाम् । विश्वेषाम् देवानाम् । देवानाम् प्रियम् । प्रियम् पाथः । पाथ उप । उपेहि । इहि मान्दासु । मान्दासु ते । ते शुक्र । शुक्र शुक्रम् । शुक्रमा । आ धूनोमि ।

धूनोमि भन्दनासु । भन्दनासु कोतनासु । कोतनासु नूतनासु ।
नूतनासु रेशीषु । रेशीषु मेषीषु । मेषीषु वाशीषु ।
वाशीषु विश्वभृथ्सु । विश्वभृथ्सु माद्ध्वीषु । विश्वभृथ्स्विति
विश्वभृत् – सु । माद्ध्वीषु ककुहासु । ककुहासु शक्वरीषु ।
शक्वरीषु शुक्रासु । **5 (50/51)**

T.S.3.3.3.2 - Kramam

शुक्रासु ते । ते शुक्र । शुक्र शुक्रम् । शुक्रमा । आ धूनोमि ।
धूनोमि शुक्रम् । शुक्रम् ते । ते शुक्रेण । शुक्रेण गृह्णामि ।
गृह्णाम्यह्नः । अह्नो रूपेण । रूपेण सूर्यस्य । सूर्यस्य रश्मिभिः ।
रश्मिभिरिति रश्मि – भिः ॥ आ ऽस्मिन्न् । अस्मिन्नुग्राः ।
उग्रा अचुच्यवुः । अचुच्यवुर् दिवः । दिवो धाराः । धारा असश्चत ।
असश्चतेत्यसश्चत ॥ ककुहꣳ रूपम् । रूपं वृँषभस्य । वृषभस्य
रोचते । रोचते बृहत् । बृहथ् सोमः । सोमः सोमस्य । सोमस्य
पुरोगाः । पुरोगाः शुक्रः । पुरोगा इति पुरः–गाः । शुक्रः शुक्रस्य ।
शुक्रस्य पुरोगाः । पुरोगा इति पुरः – गाः ॥ यत् ते । ते सोम ।
सोमादाभ्यम् । अदाभ्यम् नाम । नाम जागृवि । जागृवि तस्मै ।

तस्मै ते । ते सोम । सोम सोमाय । सोमाय स्वाहा । स्वाहोशिक् । उशिक् त्वम् । त्वम् देव । देव सोम । सोम गायत्रेण । गायत्रेण छन्दसा । छन्दसा ऽग्नेः । अग्नेः प्रियम् । **6 (50/51)**

T.S.3.3.3.3 - Kramam

प्रियम् पाथः । पाथो अपि । अपीहि । इहि वशी । वशी त्वम् । त्वम् देव । देव सोम । सोम त्रैष्टुभेन । त्रैष्टभेन छन्दसा । छन्दसेन्द्रस्य । इन्द्रस्य प्रियम् । प्रियम् पाथः । पाथो अपि । अपीहि । इह्यस्मथ्सखा । अस्मथ्सखा त्वम् । अस्मथ्सखेत्यस्मत् - सखा । त्वम् देव । देव सोम । सोम जागतेन । जागतेन छन्दसा । छन्दसा विश्वेषाम् । विश्वेषाम् देवानाम् । देवानाम् प्रियम् । प्रियम् पाथः । पाथो अपि । अपीहि । इह्या । आ नः । नः प्राणः । प्राण एतु । प्राण इति प्र - अनः । एतु परावतः । परावत आ । परावत इति परा - वतः । आ ऽन्तरिक्षात् । अन्तरिक्षाद् दिवः । दिवस्परि । परीति परि ॥ आयुः पृथिव्याः । पृथिव्या अधि । अद्ध्यमृतम् । अमृतमसि । असि प्राणाय । प्राणाय त्वा । प्राणायेति प्र - अनाय ।

त्वेति त्वा ॥ इन्द्राग्नी मे । इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । मे वर्चः ।
वर्चः कृणुताम् । कृणुतां वर्चः । वर्चः सोमः । सोमो बृहस्पतिः ।
बृहस्पतिरिति बृहस्पतिः ( ) ॥ वर्चो मे । मे विश्वे । विश्वे देवाः ।
देवा वर्चः । वर्चो मे । मे धत्तम् । धत्तमश्विना । अश्विनेत्यश्विना ॥
दधन्वे वा । वा यत् । यदीम् । ईमनु । अनु वोचत् । वोचद् ब्रह्माणि ।
ब्रह्माणि वेः । वेरु । उ तत् । तदिति तत् ॥ परि विश्वानि ।
विश्वानि काव्या । काव्या नेमिः । नेमिश्चक्रम् । चक्रमिव । इवाभवत् ।
अभवदित्यभवत् ॥ **7 (75/80)**

(शक्वरीष्व – ग्नेर् – बृहस्पतिः – पञ्चविꣳशतिश्च) (A3)

T.S.3.3.4.1 - Kramam

एतद् वै । वा अपाम् । अपाम् नामधेयम् । नामधेयम् गुह्यम् ।
नामधेयमिति नाम – धेयम् । गुह्यं यत् । यदाधावाः । आधावा
मान्दासु । आधावा इत्या – धावाः । मान्दासु ते । ते शुक्र ।
शुक्र शुक्रम् । शुक्रमा । आ धूनोमि । धूनोमीति । इत्याह ।
आहापाम् । अपामेव । एव नामधेयेन । नामधेयेन गुह्येन ।
नामधेयेनेति नाम – धेयेन । गुह्येन दिवः । दिवो वृष्टिम् । वृष्टिमव ।

अव रुन्धे । रुन्धे शुक्रम् । शुक्रम् ते । ते शुक्रेण । शुक्रेण गृह्णामि । गृह्णामीति । इत्याह । आहैतत् । एतद् वै । वा अह्नः । अह्नो रूपम् । रूपं ँयत् । यद् रात्रिः । रात्रिः सूर्यस्य । सूर्यस्य रश्मयः । रश्मयो वृष्ट्याः । वृष्ट्या ईशते । ईशते ऽह्नः । अह्न एव । एव रूपेण । रूपेण सूर्यस्य । सूर्यस्य रश्मिभिः । रश्मिभिर् दिवः । रश्मिभिरिति रश्मि - भिः । दिवो वृष्टिम् । वृष्टिम् च्यावयति । च्यावयत्या । आ ऽस्मिन्न् । अस्मिन्नुग्राः । उग्रा अचुच्यवुः । **8 (50/54)**

T.S.3.3.4.2 - Kramam

अचुच्यवुरिति । इत्याह । आह यथायजुः । यथायजुरेव । यथायजुरिति यथा - यजुः । एवैतत् । एतत् ककुहम् । ककुह८ं रूपम् । रूपं ँवृषभस्य । वृषभस्य रोचते । रोचते बृहत् । बृहदिति । इत्याह । आहैतत् । एतद् वै । वा अस्य । अस्य ककुहम् । ककुह८ं रूपम् । रूपं ँयत् । यद् वृष्टिः । वृष्टी रूपेण । रूपेणैव । एव वृष्टिम् । वृष्टिमव । अव रुन्धे । रुन्धे यत् । यत् ते । ते सोम । सोमादाभ्यम् । अदाभ्यम् नाम । नाम जागृवि । जागृवीति ।

इत्याह । आहैषः । एष ह । ह वै । वै हविषा । हविषा हविः ।
हविर् यजति । यजति यः । यो ऽदाभ्यम् । अदाभ्यम् गृहीत्वा ।
गृहीत्वा सोमाय । सोमाय जुहोति । जुहोति परा । परा वै ।
वा एतस्य । एतस्यायुः । आयुः प्राणः । प्राण एति ।
प्राण इति प्र – अनः । एति यः । **9 (50/52)**

T.S.3.3.4.3 - Kramam

यो ऽ॒ꣳशुम् । अ॒ꣳशुम् गृह्णाति । गृह्णात्या । आ नः । नः प्राणः ।
प्राण एतु । प्राण इति प्र – अनः । एतु परावतः । परावत इति ।
परावत इति परा–वतः । इत्याह । आहायुः । आयुरेव । एव प्राणम् ।
प्राणमात्मन्न् । प्राणमिति प्र – अनम् । आत्मन् धत्ते । धत्ते ऽमृतम् ।
अमृतमसि । असि प्राणाय । प्राणाय त्वा । प्राणायेति प्र – अनाय ।
त्वेति । इति हिरण्यम् । हिरण्यमभि । अभि वि । व्यनिति ।
अनित्यमृतम् । अमृतं ँवै । वै हिरण्यम् । हिरण्यमायुः ।
आयुः प्राणः । प्राणो ऽमृतेन । प्राण इति प्र – अनः । अमृतेनैव ।
एवायुः । आयुरात्मन्न् । आत्मन् धत्ते । धत्ते शतमानम् ।
शतमानम् भवति । शतमानमिति शत – मानम् । भवति शतायुः ।

शतायुः पुरुषः । शतायुरिति शत – आयुः । पुरुषः शतेन्द्रियः ।
शतेन्द्रिय आयुषि । शतेन्द्रिय इति शत – इन्द्रियः । आयुष्येव ।
एवेन्द्रिये । इन्द्रिये प्रति । प्रति तिष्ठति । तिष्ठत्यपः । अप उप ।
उप स्पृशति । स्पृशति भेषजम् । भेषजं ँवै । वा आपः ( ) । आपो
भेषजम् । भेषजमेव । एव कुरुते । कुरुत इति कुरुते ॥ **10** (**53/61**)

(उग्रा – एत्या – प – स्त्रीणि च) (A4)

T.S.3.3.5.1 - Kramam

वायुरसि । असि प्राणः । प्राणो नाम । प्राण इति प्र – अनः ।
नाम सवितुः । सवितुराधिपत्ये । आधिपत्ये ऽपानम् । आधिपत्य
इत्याधि – पत्ये । अपानम् मे । अपानमित्यप – अनम् । मे दाः ।
दा श्चक्षुः । चक्षुरसि । असि श्रोत्रम् । श्रोत्रम् नाम । नाम धातुः ।
धातुराधिपत्ये । आधिपत्य आयुः । आधिपत्य इत्याधि – पत्ये ।
आयुर् मे । मे दाः । दा रूपम् । रूपमसि । असि वर्णः ।
वर्णो नाम । नाम बृहस्पतेः । बृहस्पतेराधिपत्ये । आधिपत्ये प्रजाम् ।
आधिपत्य इत्याधि – पत्ये । प्रजाम् मे । प्रजामिति प्र – जाम् ।
मे दाः । दा ऋतम् । ऋतमसि । असि सत्यम् । सत्यम् नाम ।

नामेन्द्रस्य । इन्द्रस्याधिपत्ये । आधिपत्ये क्षत्रम् । आधिपत्य

इत्याधि – पत्ये । क्षत्रम् मे । मे दाः । दा भूतम् । भूतमसि ।

असि भव्यम् । भव्यम् नाम । नाम पितृणाम् । पितृणामाधिपत्ये ।

आधिपत्ये ऽपाम् । आधिपत्य इत्याधि – पत्ये । अपामोषधीनाम् ।

ओषधीनाम् गर्भम् । गर्भम् धाः । धा ऋतस्य । ऋतस्य त्वा ।

त्वा व्योमने । व्योमन ऋतस्य । व्योमन इति वि – ओमने ।

ऋतस्य त्वा । **11** (**50/59**)

T.S.3.3.5.2 - Kramam

त्वा विभूमने । विभूमन ऋतस्य । विभूमन इति वि – भूमने ।

ऋतस्य त्वा । त्वा विधर्मणे । विधर्मण ऋतस्य । विधर्मण इति

वि – धर्मणे । ऋतस्य त्वा । त्वा सत्याय । सत्यायर्तस्य । ऋतस्य

त्वा । त्वा ज्योतिषे । ज्योतिषे प्रजापतिः । प्रजापतिर् विराजम् ।

प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । विराजमपश्यत् । विराजमिति

वि – राजम् । अपश्यत् तया । तया भूतम् । भूतम् च । च भव्यम् ।

भव्यम् च । चासृजत । असृजत ताम् । तामृषिभ्यः ।

ऋषिभ्यस्तिरः । ऋषिभ्य इत्यृषि - भ्यः । तिरो ऽदधात् । अदधात्
ताम् । ताम् जमदग्निः । जमदग्निस्तपसा । तपसा ऽपश्यत् ।
अपश्यत् तया । तया वै । वै सः । स पृश्ञीन् । पृश्ञीन् कामान् ।
कामानसृजत । असृजत तत् । तत् पृश्ञीनाम् । पृश्ञीनाम्
पृश्ञित्वम् । पृश्ञित्वं ँयत् । पृश्ञित्वमिति पृश्ञि - त्वम् ।
यत् पृश्ञयः । पृश्ञयो गृह्यन्ते । गृह्यन्ते पृश्ञीन् । पृश्ञीनेव ।
एव तैः । तैः कामान् । कामान्. यजमानः । यजमानो ऽव ।
अव रुन्धे । रुन्धे वायुः । वायुरसि । असि प्राणः । प्राणो नाम ।
प्राण इति प्र - अनः । 12 (50/57)

T.S.3.3.5.3 - Kramam

नामेति । इत्याह । आह प्राणापानौ । प्राणापानावेव ।
प्राणापानाविति प्राण - अपानौ । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे चक्षुः ।
चक्षुरसि । असि श्रोत्रम् । श्रोत्रम् नाम । नामेति । इत्याह । आहायुः ।
आयुरेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे रूपम् । रूपमसि ।
असि वर्णः । वर्णो नाम । नामेति । इत्याह । आह प्रजाम् ।
प्रजामेव । प्रजामिति प्र - जाम् । एवाव । अव रुन्धे । रुन्ध ऋतम् ।

ऋतमसि । असि सत्यम् । सत्यम् नाम । नामेति । इत्याह ।

आह क्षत्रम् । क्षत्रमेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे भूतम् ।

भूतमसि । असि भव्यम् । भव्यम् नाम । नामेति । इत्याह ।

आह पशवः । पशवो वै । वा अपाम् । अपामोषधीनाम् ।

ओषधीनाम् गर्भः । गर्भः पशून् । पशूनेव । एवाव । **13 (50/52)**

T.S.3.3.5.4 - Kramam

अव रुन्धे । रुन्ध एतावत् । एतावद् वै । वै पुरुषम् । पुरुषम् परितः ।

परितस्तत् । तदेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्ध ऋतस्य । ऋतस्य त्वा ।

त्वा व्योमने । व्योमन इति । व्योमन इति वि – ओमने । इत्याह ।

आहेयम् । इयं ँवै । वा ऋतस्य । ऋतस्य व्योम । व्योमेमाम् ।

व्योमेति वि–ओम । इमामेव । एवाभि । अभि जयति । जयत्यृतस्य ।

ऋतस्य त्वा । त्वा विभूमने । विभूमन इति । विभूमन इति

वि – भूमने । इत्याह । आहान्तरिक्षम् । अन्तरिक्षं ँवै । वा ऋतस्य ।

ऋतस्य विभूम । विभूमान्तरिक्षम् । विभूमेति वि – भूम ।

अन्तरिक्षमेव । एवाभि । अभि जयति । जयत्यृतस्य । ऋतस्य त्वा ।

त्वा विधर्मणे । विधर्मण इति । विधर्मण इति वि – धर्मणे । इत्याह ।

आह द्यौः । द्यौर् वै । वा ऋतस्य । ऋतस्य विधर्म । विधर्म दिवम् । विधर्मेति वि – धर्म । दिवमेव । एवाभि । अभि जयति । जयत्यृतस्य ( ) । ऋतस्य त्वा । **14 (50/56)**

T.S.3.3.5.5 - Kramam

त्वा सत्याय । सत्यायेति । इत्याह । आह दिशः । दिशो वै । वा ऋतस्य । ऋतस्य सत्यम् । सत्यम् दिशः । दिश एव । एवाभि । अभि जयति । जयत्यृतस्य । ऋतस्य त्वा । त्वा ज्योतिषे । ज्योतिष इति । इत्याह । आह सुवर्गः । सुवर्गो वै । सुवर्ग इति सुवः–गः । वै लोकः । लोक ऋतस्य । ऋतस्य ज्योतिः । ज्योतिः सुवर्गम् । सुवर्गमेव । सुवर्गमिति सुवः – गम् । एव लोकम् । लोकमभि । अभि जयति । जयत्येतावन्तः । एतावन्तो वै । वै देवलोकाः । देवलोकास्तान् । देवलोका इति देव – लोकाः । तानेव । एवाभि । अभि जयति । जयति दश । दश सम् । सम् पद्यन्ते । पद्यन्ते दशाक्षरा । दशाक्षरा विराट् । दशाक्षरेति दश–अक्षरा । विराडन्नम् । विराडिति वि – राट् । अन्नं ँविराट् । विराड् विराजि । विराडिति वि – राट् । विराज्येव । विराजीति वि – राजि ।

एवान्नाद्ये । अन्नाद्ये प्रति । अन्नाद्य इत्यन्न – अद्ये । प्रति तिष्ठति । तिष्ठतीति तिष्ठति ॥ **15 (46/54)**

(व्योमन ऋतस्य – प्राणः – पशूनेव – विधर्म दिवमेवाभि जयत्यृतस्य – षट्चत्वारिꣳशच्च) (A5)

T.S.3.3.6.1 - Kramam

देवा वै । वै यत् । यद् यज्ञेन । यज्ञेन न । नावारुन्धत । अवारुन्धत तत् । अवारुन्धतेत्यव – अरुन्धत । तत् परैः । परैरव । अवारुन्धत । अरुन्धत तत् । तत् पराणाम् । पराणाम् परत्वम् । परत्वं ँ यत् । परत्वमिति पर – त्वम् । यत् परे । परे गृह्यन्ते । गृह्यन्ते यत् । यदेव । एव यज्ञेन । यज्ञेन न । नावरुन्धे । अवरुन्धे तस्य । अवरुन्ध इत्यव – रुन्धे । तस्यावरुद्ध्यै । अवरुद्ध्यै यम् । अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै । यम् प्रथमम् । प्रथमम् गृह्णाति । गृह्णातीमम् । इममेव । एव तेन । तेन लोकम् । लोकमभि । अभि जयति । जयति यम् । यम् द्वितीयम् । द्वितीयमन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षम् तेन । तेन यम् । यम् तृतीयम् । तृतीयममुम् । अमुमेव । एव तेन । तेन लोकम् । लोकमभि । अभि जयति । जयति यत् ।

यदेते । एते गृह्यन्ते । गृह्यन्त एषाम् । एषां ँल्लोकानाम् ।
लोकानामभिजित्यै । अभिजित्या उत्तरेषु ।
अभिजित्या इत्यभि - जित्यै । **16 (50/55)**

T.S.3.3.6.2 - Kramam

उत्तरेष्वहस्सु । उत्तरेष्वित्युत् - तरेषु । अहस्स्वमुतः ।
अहस्स्वित्यहः - सु । अमुतो ऽर्वाञ्चः । अर्वाञ्चो गृह्यन्ते ।
गृह्यन्ते ऽभिजित्य । अभिजित्यैव । अभिजित्येत्यभि - जित्य ।
एवेमान् । इमान् ँल्लोकान् । लोकान् पुनः । पुनरिमम् । इमं ँल्लोकम् ।
लोकम् प्रत्यवरोहन्ति । प्रत्यवरोहन्ति यत् । प्रत्यवरोहन्तीति
प्रति - अवरोहन्ति । यत् पूर्वेषु । पूर्वेष्वहस्सु । अहस्स्वितः ।
अहस्स्वित्यहः - सु । इतः पराञ्चः । पराञ्चो गृह्यन्ते । गृह्यन्ते
तस्मात् । तस्मादितः । इतः पराञ्चः । पराञ्च इमे । इमे लोकाः ।
लोका यत् । यदुत्तरेषु । उत्तरेष्वहस्सु । उत्तरेष्वित्युत् - तरेषु ।
अहस्स्वमुतः । अहस्स्वित्यहः - सु । अमुतो ऽर्वाञ्चः ।
अर्वाञ्चो गृह्यन्ते । गृह्यन्ते तस्मात् । तस्मादमुतः । अमुतो ऽर्वाञ्चः ।
अर्वाञ्च इमे । इमे लोकाः । लोकास्तस्मात् । तस्मादयातयाम्नः ।

अयातयाम्नो लोकान् । अयातयाम्न इत्ययात – याम्नः । लोकान्
मनुष्याः । मनुष्या उप । उप जीवन्ति । जीवन्ति ब्रह्मवादिनः ।
ब्रह्मवादिनो वदन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति
कस्मात् । कस्माथ् सत्यात् । सत्याददद्भ्यः । अद्भ्य ओषधयः ।
अद्भ्य इत्यत् – भ्यः । ओषधयः सम् । सम् भवन्ति ।
भवन्त्योषधयः ( ) । ओषधयो मनुष्याणाम् । **17 (50/60)**

T.S.3.3.6.3 - Kramam

मनुष्याणामन्नम् । अन्नम् प्रजापतिम् । प्रजापतिम् प्रजाः ।
प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । प्रजा अनु । प्रजा इति प्र – जाः ।
अनु प्र । प्र जायन्ते । जायन्त इति । इति परान् । परानन ।
अन्विति । इति ब्रूयात् । ब्रूयाद् यत् । यद् गृह्णाति । गृह्णात्यद्भ्यः ।
अद्भ्यस्त्वा । अद्भ्य इत्यत् – भ्यः । त्वौषधीभ्यः । ओषधीभ्यो
गृह्णामि । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । गृह्णामीति । इति तस्मात् ।
तस्माददद्भ्यः । अद्भ्य ओषधयः । अद्भ्य इत्यत् – भ्यः ।
ओषधयः सम् । सम् भवन्ति । भवन्ति यत् । यद् गृह्णाति ।

गृह्णात्योषधीभ्यः । ओषधीभ्यस्त्वा । ओषधीभ्य इत्योषधि - भ्यः ।

त्वा प्रजाभ्यः । प्रजाभ्यो गृह्णामि । प्रजाभ्य इति प्र - जाभ्यः ।

गृह्णामीति । इति तस्मात् । तस्मादोषधयः । ओषधयो मनुष्याणाम् ।

मनुष्याणामन्नम् । अन्नं ँयत् । यद् गृह्णाति । गृह्णाति प्रजाभ्यः ।

प्रजाभ्यस्त्वा । प्रजाभ्य इति प्र - जाभ्यः । त्वा प्रजापतये ।

प्रजापतये गृह्णामि । प्रजापतय इति प्रजा - पतये । गृह्णामीति ।

इति तस्मात् । तस्मात् प्रजापतिम् । प्रजापतिम् प्रजाः ।

प्रजापतिमिति प्रजा - पतिम् । प्रजा अनु । प्रजा इति प्र - जाः ।

अनु प्र । प्र जायन्ते । जायन्त इति जायन्ते ॥ **18** (**48/59**)

(अभिजित्यै - भवन्त्योषधयो - ऽष्टाचत्वारि॑ꣳशच्च) (A6)

T.S.3.3.7.1 - Kramam

प्रजापतिर् देवासुरान् । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः ।

देवासुरानसृजत । देवासुरानिति देव - असुरान् । असृजत तत् ।

तदनु । अनु यज्ञः । यज्ञो ऽसृज्यत । असृज्यत यज्ञम् ।

यज्ञम् छन्दा॑ꣳसि । छन्दा॑ꣳसि ते । ते विष्वञ्चः । विष्वञ्चो वि ।

व्यक्रामन्न् । अक्रामन्थ् सः । सो ऽसुरान् । असुराननु । अनु यज्ञः ।

यज्ञो ऽप । अपाक्रामत् । अक्रामद् यज्ञम् । यज्ञम् छन्दा॑ꣳसि ।
छन्दा॑ꣳसि ते । ते देवाः । देवा अमन्यन्त । अमन्यन्तामी । अमी वै ।
अमी इत्यमी । वा इदम् । इदमभूवन्न् । अभूवन्. यत् । यद् वयम् ।
वय॑ꣵ स्मः । स्म इति । इति ते । ते प्रजापतिम् । प्रजापतिमुप ।
प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । उपाधावन्न् । अधावन्थ् सः ।
सो ऽब्रवीत् । अब्रवीत् प्रजापतिः । प्रजापति श्छन्दसाम् ।
प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । छन्दसां ँवीर्यम् । वीर्यमादाय ।
आदाय तत् । आदायेत्या – दाय । तद् वः । वः प्र । प्र दास्यामि ।
दास्यामीति । इति सः । स छन्दसाम् । छन्दसां ँवीर्यम् ।
वीर्यमादाय । **19** (**50/56**)

T.S.3.3.7.2 - Kramam

आदाय तत् । आदायेत्या – दाय । तदेभ्यः । एभ्यः प्र । प्रायच्छत् ।
अयच्छत् तत् । तदनु । अनु छन्दा॑ꣳसि । छन्दा॑ꣵस्यप । अपाक्रामन्न् ।
अक्रामन् छन्दा॑ꣳसि । छन्दा॑ꣳसि यज्ञः । यज्ञस्ततः । ततो देवाः ।
देवा अभवन्न् । अभवन् परा । परा ऽसुराः । असुरा यः । य एवम् ।
एवम् छन्दसाम् । छन्दसां ँवीर्यम् । वीर्यं ँवेद । वेदा । आ श्रावय ।

श्रावयास्तु । अस्तु श्रौषट् । श्रौषड् यज । यज ये । ये यजामहे ।
यजामहे वषट्कारः । वषट्कारो भवति । वषट्कार इति
वषट् – कारः । भवत्यात्मना । आत्मना परा । परा ऽस्य ।
अस्य भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यो भवति । भवति ब्रह्मवादिनः । ब्रह्मवादिनो
वदन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति कस्मै ।
कस्मै कम् । कमद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युरा । आ श्रावयति ।
श्रावयतीति । इति छन्दसाम् । छन्दसां ँवीर्याय । वीर्यायेति ।
इति ब्रूयात् । ब्रूयादेतत् । एतद् वै । वै छन्दसाम् । **20 (50/53)**

T.S.3.3.7.3 - Kramam

छन्दसां ँवीर्यम् । वीर्यमा । आ श्रावय । श्रावयास्तु । अस्तु श्रौषट् ।
श्रौषड् यज । यज ये । ये यजामहे । यजामहे वषट्कारः ।
वषट्कारो यः । वषट्कार इति वषट्–कारः । य एवम् । एवं ँवेद ।
वेद सवीर्यैः । सवीर्यैरेव । सवीर्यैरिति स – वीर्यैः । एव छन्दोभिः ।
छन्दोभिरर्चति । छन्दोभिरिति छन्दः – भिः । अर्चति यत् ।
यत् किम् । किम् च । चार्चति । अर्चति यत् । यदिन्द्रः ।
इन्द्रो वृत्रम् । वृत्रमहन्न् । अहन्नमेद्ध्यम् । अमेद्ध्यम् तत् ।

तद् यत् । यद् यतीन् । यतीनपावपत् । अपावपदमेद्ध्यम् ।
अपावपदित्यप–अवपत् । अमेद्ध्यम् तत् । तदथ । अथ कस्मात् ।
कस्मादैन्द्रः । ऐन्द्रो यज्ञः । यज्ञ आ । आ सꣳस्थातोः ।
सꣳस्थातोरिति । सꣳस्थातोरिति सम् – स्थातोः । इत्याहुः ।
आहुरिन्द्रस्य । इन्द्रस्य वै । वा एषा । एषा यज्ञिया । यज्ञिया तनूः ।
तनूर् यत् । यद् यज्ञः । यज्ञस्ताम् । तामेव । एव तत् ( ) ।
तद् यजन्ति । यजन्ति यः । य एवम् । एवं ँवेद । वेदोप । उपैनम् ।
एनं ँयज्ञः । यज्ञो नमति । नमतीति नमति ॥ **21** (**58/63**)

(छन्दसां ँवीर्यं – ँवा – एव त – दष्टौ च) (A7)

T.S.3.3.8.1 - Kramam

आयुर्दा अग्ने । आयुर्दा इत्यायुः – दाः । अग्ने हविषः । हविषो
जुषाणः । जुषाणो घृतप्रतीकः । घृतप्रतीको घृतयोनिः । घृतप्रतीक
इति घृत – प्रतीकः । घृतयोनिरेधि । घृतयोनिरिति घृत – योनिः ।
एधीत्येधि ॥ घृतम् पीत्वा । पीत्वा मधु । मधु चारु । चारु गव्यम् ।
गव्यम् पिता । पितेव । इव पुत्रम् । पुत्रमभि । अभि रक्षतात् ।
रक्षतादिमम् । इममितीमम् ॥ आ वृश्च्यते । वृश्च्यते वै । वा एतत् ।

एतद् यजमानः । यजमानो ऽग्निभ्याम् । अग्निभ्यां ँयत् ।

अग्निभ्यामित्यग्नि - भ्याम् । यदेनयोः । एनयोः शृतङ्कृत्य ।

शृतङ्कृत्याथ । शृतङ्कृत्येति शृतम् - कृत्य । अथान्यत्र ।

अन्यत्रावभृथम् । अवभृथमवैति । अवभृथमित्यव - भृथम् ।

अवैत्यायुर्दाः । अवैतीत्यव - एति । आयुर्दा अग्ने ।

आयुर्दा इत्यायुः - दाः । अग्ने हविषः । हविषो जुषाणः ।

जुषाण इति । इत्यवभृथम् । अवभृथमवैष्यन्न् ।

अवभृथमित्यव - भृथम् । अवैष्यन् जुहुयात् ।

अवैष्यन्नित्यव - एष्यन्न् । जुहुयादाहुत्या । आहुत्यैव ।

आहुत्येत्या-हुत्या । एवैनौ । एनौ शमयति । शमयति न । नार्तिम् ।

आर्तिमा । आर्च्छति । ऋच्छति यजमानः । यजमानो यत् ।

यत् कुसीदम् । कुसीदमप्रतीत्तम् । **22 (50/61)**

T.S.3.3.8.2 - Kramam

अप्रतीत्तम् मयि । अप्रतीत्तमित्यप्रति - इत्तम् । मयि येन ।

येन यमस्य । यमस्य बलिना । बलिना चरामि । चरामीति चरामि ॥

इहैव । एव सन्न् । सन्निरवदये । निरवदये तत् ।

निरवदय इति निः – अवदये । तदेतत् । एतत् तत् । तदग्ने ।
अग्ने अनृणः । अनृणो भवामि । भवामीति भवामि ॥ विश्वलोप
विश्वदावस्य । विश्वलोपेति विश्व – लोप । विश्वदावस्य त्वा ।
विश्वदावस्येति विश्व – दावस्य । त्वाऽऽसन्न् । आसन् जुहोमि ।
जुहोम्यग्धात् । अग्धादेकः । अग्धादित्यग्ध – अत् । एको ऽहुतात् ।
अहुतादेकः । अहुतादित्यहुत – अत् । एकः समसनात् ।
समसनादेकः । समसनादिति समसन – अत् । एक इत्येकः ॥
ते नः । नः कृण्वन्तु । कृण्वन्तु भेषजम् । भेषज॑ सदः ।
सदः सहः । सहो वरेण्यम् । वरेण्यमिति वरेण्यम् ॥ अयम् नः ।
नो नभसा । नभसा पुरः । पुरः स॒स्फानः । स॒स्फानो अभि ।
स॒स्फान इति सम् – स्फानः । अभि रक्षतु । रक्षत्विति रक्षतु ॥
गृहाणामसमर्त्यै । असमर्त्यै बहवः । असमर्त्या इत्यसम् – ऋत्यै ।
बहवो नः । नो गृहाः । गृहा असन्न् । असन्नित्यसन्न् ॥ स त्वम् ।
त्वम् नः । नो नभसः । 23 (50/59)

T.S.3.3.8.3 - Kramam

नभसस्पते । पत ऊर्जम् । ऊर्जम् नः । नो धेहि । धेहि भद्रया ।
भद्रयेति भद्रया ॥ पुनर् नः । नो नष्टम् । नष्टमा । आ कृधि । कृधि
पुनः । पुनर् नः । नो रयिम् । रयिमा । आ कृधि । कृधीति कृधि ॥
देव सꣳस्फान । सꣳस्फान सहस्रपोषस्य । सꣳस्फानेति
सम् - स्फान । सहस्रपोषस्येशिषे । सहस्रपोषस्येति
सहस्र-पोषस्य । ईशिषे सः । स नः । नो रास्व । रास्वाज्यानिम् ।
अज्यानिꣳ रायः । रायस्पोषम् । पोषꣳ सुवीर्यम् । सुवीर्यꣳ
सम्ँवथ्सरीणाम् । सुवीर्यमिति सु - वीर्यम् । सम्ँवथ्सरीणाꣳ
स्वस्तिम् । सम्ँवथ्सरीणामिति सम् - वथ्सरीणाम् । स्वस्तिमिति
स्वस्तिम् ॥ अग्निर् वाव । वाव यमः । यम इयम् । इयं ँयमी ।
यमी कुसीदम् । कुसीदं ँवै । वा एतत् । एतद् यमस्य । यमस्य
यजमानः । यजमान आ । आ दत्ते । दत्ते यत् । यदोषधीभिः ।
ओषधीभिर् वेदिम् । ओषधीभिरित्योषधि - भिः । वेदिꣳ स्तृणाति ।
स्तृणाति यत् । यदनुपौष्य । अनुपौष्य प्रयायात् ।
अनुपौष्येत्यनुप - ओष्य । प्रयायाद् ग्रीवबद्धम् ।

प्रयायादिति प्र – यायात् । ग्रीवबद्धमेनम् ।

ग्रीवबद्धमिति ग्रीव – बद्धम् । एनममुष्मिन्न् । 24 (50/58)

T.S.3.3.8.4 - Kramam

अमुष्मिन् ँल्लोके । लोके नेनीयेरन्न् । नेनीयेरन्. यत् । यत् कुसीदम् ।

कुसीदमप्रतीत्तम् । अप्रतीत्तम् मयि । अप्रतीत्तमित्यप्रति – इत्तम् ।

मयीति । इत्युप । उपौषति । ओषतीह । इहैव । एव सन्न् ।

सन्. यमम् । यमम् कुसीदम् । कुसीदम् निरवदाय । निरवदायानृणः ।

निरवदायेति निः – अवदाय । अनृणः सुवर्गम् । सुवर्गं ँल्लोकम् ।

सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमेति । एति यदि । यदि मिश्रम् ।

मिश्रमिव । इव चरेत् । चरेदञ्जलिना । अञ्जलिना सक्तून् ।

सक्तून् प्रदाव्ये । प्रदाव्ये जुहुयात् । प्रदाव्य इति प्र – दाव्ये ।

जुहुयादेषः । एष वै । वा अग्निः । अग्निर् वैश्वानरः । वैश्वानरो यत् ।

यत् प्रदाव्यः । प्रदाव्यः सः । प्रदाव्य इति प्र – दाव्यः । स एव ।

एवैनम् । एन७ स्वदयति । स्वदयत्यह्नाम् । अह्नां ँविधान्याम् ।

विधान्यामेकाष्टकायाम् । विधान्यामिति वि – धान्याम् ।

एकाष्टकायामपूपम् । एकाष्टकायामित्येक – अष्टकायाम् ।

अपूपम् चतुश्शरावम् । चतुश्शरावम् पक्त्वा । चतुश्शरावमिति

चतुः – शरावम् । पक्त्वा प्रातः । प्रातरेतेन । एतेन कक्षम् ।

कक्षमुप । उपौषेत् । ओषेद् यदि । यदि दहति । **25 (50/58)**

T.S.3.3.8.5 - Kramam

दहति पुण्यसमम् । पुण्यसमम् भवति । पुण्यसममिति

पुण्य–समम् । भवति यदि । यदि न । न दहति । दहति पापसमम् ।

पापसममेतेन । पापसममिति पाप – समम् । एतेन ह । ह स्म ।

स्म वै । वा ऋषयः । ऋषयः पुरा । पुरा विज्ञानेन । विज्ञानेन

दीर्घसत्रम् । विज्ञानेनेति वि – ज्ञानेन । दीर्घसत्रमुप । दीर्घसत्रमिति

दीर्घ – सत्रम् । उप यन्ति । यन्ति यः । यो वै । वा उपद्रष्टारम् ।

उपद्रष्टारमुपश्रोतारम् । उपद्रष्टारमित्युप – द्रष्टारम् ।

उपश्रोतारमनुख्यातारम् । उपश्रोतारमित्युप – श्रोतारम् । अनुख्यातारं

ँविद्वान् । अनुख्यातारमित्यनु – ख्यातारम् । विद्वान्. यजते ।

यजते सम् । सममुष्मिन्न् । अमुष्मिन् ँल्लोके । लोक इष्टापूर्तेन ।

इष्टापूर्तेन गच्छते । इष्टापूर्तेनेतीष्ट – पूर्तेन । गच्छते ऽग्निः ।

अग्निर् वै । वा उपद्रष्टा । उपद्रष्टा वायुः । उपद्रष्टेत्युप – द्रष्टा ।

वायुरुपश्रोता । उपश्रोता ऽऽदित्यः । उपश्रोतेत्युप – श्रोता ।

आदित्यो ऽनुख्याता । अनुख्याता तान् । अनुख्यातेत्यनु – ख्याता ।

तान्. यः । य एवम् । एवं ँविद्वान् । विद्वान्. यजते । यजते सम् ।

सममुष्मिन्न् । अमुष्मिन् ँलोके । लोक इष्टापूर्तेन ।

इष्टापूर्तेन गच्छते । इष्टापूर्तेनेतीष्ट – पूर्तेन । गच्छते ऽयम् ।

अयम् नः । नो नभसा । नभसा पुरः । पुर इति । **26 (50/62)**

T.S.3.3.8.6 - Kramam

इत्याह । आहाग्निः । अग्निर् वै । वै नभसा । नभसा पुरः ।

पुरो ऽग्निम् । अग्निमेव । एव तत् । तदाह । आहैतत् । एतन् मे ।

मे गोपाय । गोपायेति । इति सः । स त्वम् । त्वम् नः । नो नभसः ।

नभसस्पते । पत इति । इत्याह । आह वायुः । वायुर् वै ।

वै नभसः । नभसस्पतिः । पतिर् वायुम् । वायुमेव । एव तत् ।

तदाह । आहैतत् । एतन् मे । मे गोपाय । गोपायेति । इति देव ।

देव स॒स्फान । स॒स्फानेति । स॒स्फानेति सम् – स्फान ।

इत्याह । आहासौ । असौ वै । वा आदित्यः । आदित्यो देवः ।

देवः स॒ꣳस्फानः । स॒ꣳस्फान आ॒दित्यम् । स॒ꣳस्फान॒

इति सं - स्फानः । आ॒दि॒त्यमे॒व । ए॒व तत् । तदाह । आ॒है॒तत् ।

ए॒तन् मे । मे॒ गो॒पा॒य । गो॒पा॒येति ( ) । इतीतीति ॥ 27 (50/52)

(कुसी॒दं - त्वं न - एन - मो॒षेद्यदि - पु॒र - आ॒दि॒त्यमे॒व त॒दा॒है॒तन्मे गो॒पा॒येति) (A8)

T.S.3.3.9.1 - Kramam

ए॒तं ँयुवानम् । युवान॒म् परि । परि वः । वो॒ द॒दा॒मि॒ । द॒दा॒मि॒ तेन ।

ते॒न क्रीडन्तीः । क्रीडन्ती श्चरत । च॒रत॒ प्रि॒येण । प्रि॒येणेति प्रि॒येण ॥

मा नः । न॒ः शा॒प्त॒ । शा॒प्त॒ ज॒नुषा । ज॒नुषा सुभागाः ।

सु॒भा॒गा॒ रा॒यः । सु॒भा॒गा॒ इति सु - भा॒गाः । रा॒यस्पोषेण ।

पोषे॒ण सम् । समि॒षा । इ॒षा मदेम । म॒दे॒मेति मदेम ॥ नमो महि॒म्ने ।

म॒हि॒म्न उ॒त । उ॒त चक्षुषे । चक्षुषे ते । ते॒ मरुताम् । मरुताम् पितः ।

पि॒त॒स्तत् । त॒दहम् । अ॒हम् गृणामि । गृ॒णा॒मीति गृणामि ॥

अनु मन्यस्व । म॒न्य॒स्व॒ सु॒यजा । सु॒यजा यजाम । सु॒यजेति

सु - यजा । य॒जा॒म॒ जुष्टम् । जुष्टम् दे॒वानाम् । दे॒वाना॒मिदम् ।

इ॒दमस्तु । अ॒स्तु॒ ह॒व्यम् । ह॒व्यमिति ह॒व्यम् ॥ दे॒वाना॒मेषः ।

एष उपनाहः । उपनाह आसीत् । उपनाह इत्युप – नाहः ।
आसीदपाम् । अपाम् गर्भः । गर्भ ओषधीषु । ओषधीषु न्यक्तः ।
न्यक्त इति नि – अक्तः ॥ सोमस्य द्रप्सम् । द्रप्समवृणीत ।
अवृणीत पूषा । पूषा बृहन्न् । **28** **(50/53)**

T.S.3.3.9.2 - Kramam

बृहन्नद्रिः । अद्रिरभवत् । अभवत् तत् । तदेषाम् । एषामित्येषाम् ॥
पिता वथ्सानाम् । वथ्सानाम् पतिः । पतिरघ्नियानाम् । अघ्नियानामथो ।
अथो पिता । अथो इत्यथो । पिता महताम् । महताम् गर्गराणाम् ।
गर्गराणामिति गर्गराणाम् ॥ वथ्सो जरायु । जरायु प्रतिधुक् । प्रतिधुक्
पीयूषः । प्रतिधुगिति प्रति – धुक् । पीयूष आमिक्षा । आमिक्षा मस्तु ।
मस्तु घृतम् । घृतमस्य । अस्य रेतः । रेत इति रेतः ॥ त्वाम् गावः ।
गावो ऽवृणत । अवृणत राज्याय । राज्याय त्वाम् । त्वा॒ हवन्त ।
हवन्त मरुतः । मरुतः स्वर्काः । स्वर्का इति सु – अर्काः ॥
वर्ष्मन् क्षत्रस्य । क्षत्रस्य ककुभि । ककुभि शिश्रियाणः । शिश्रियाण
स्ततः । ततो नः । न उग्रः । उग्रो वि । वि भज । भजा वसूनि ।
वसूनीति वसूनि ॥ व्यृद्धेन वै । व्यृद्धेनेति वि – ऋद्धेन । वा एषः ।

एष पशुना । पशुना यजते । यजते यस्य । यस्यैतानि । एतानि न ।
न क्रियन्ते । क्रियन्त एषः ( ) । एष ह । ह तु । त्वै । वै समृद्धेन ।
समृद्धेन यजते । समृद्धेनेति सम् - ऋद्धेन । यजते यस्य ।
यस्यैतानि । एतानि क्रियन्ते । क्रियन्त इति क्रियन्ते ॥ **29** (**58/62**)

(पूषा - क्रियन्त एषो - ऽष्टौ च) (A9)

T.S.3.3.10.1 - Kramam

सूर्यो देवः । देवो दिविषद्भ्यः । दिविषद्भ्यो धाता ।
दिविषद्भ्य इति दिविषत् - भ्यः । धाता क्षत्राय । क्षत्राय वायुः ।
वायुः प्रजाभ्यः । प्रजाभ्य इति प्र - जाभ्यः ॥ बृहस्पतिस्त्वा ।
त्वा प्रजापतये । प्रजापतये ज्योतिष्मतीम् । प्रजापतय इति
प्रजा - पतये । ज्योतिष्मतीम् जुहोतु । जुहोत्विति जुहोतु ॥
यस्यास्ते । ते हरितः । हरितो गर्भः । गर्भो ऽथो । अथो योनिः ।
अथो इत्यथो । योनिर्. हिरण्ययी । हिरण्ययीति हिरण्ययी ॥
अङ्गान्यह्रुता । अह्रुता यस्यै । यस्यै ताम् । ताम् देवैः । देवैः सम् ।
समजीगमम् । अजीगममित्यजीगमम् ॥ आ वर्तन । वर्तन वर्तय ।
वर्तय नि । नि निवर्तन । निवर्तन वर्तय । निवर्तनेति नि - वर्तन ।

वर्तयेन्द्र । इन्द्र नर्दबुद । नर्दबुदेति नर्दबुद ॥ भूम्या श्चतस्रः । चतस्रः प्रदिशः । प्रदिशस्ताभिः । प्रदिश इति प्र – दिशः । ताभिरा । आ वर्तय । वर्तया पुनः । पुनरिति पुनः ॥ वि ते । ते भिनद्मि । भिनद्मि तकरीम् । तकरीँ वि । वि योनिम् । योनिँ वि । वि गवीन्यौ । गवीन्याविति गवीन्यौ ॥ वि मातरं । 30 (50/55)

T.S.3.3.10.2 - Kramam

मातरम् च । च पुत्रम् । पुत्रम् च । च वि । वि गर्भम् । गर्भम् च । च जरायु । जरायु च । चेति च ॥ बहिस्ते । ते अस्तु । अस्तु बाल् । बालिति । इतीतीति ॥ उरुद्रप्सो विश्वरूपः । उरुद्रप्स इत्युरु – द्रप्सः । विश्वरूप इन्दुः । विश्वरूप इति विश्व – रूपः । इन्दुः पवमानः । पवमानो धीरः । धीर आनञ्ज । आनञ्ज गर्भम् । गर्भमिति गर्भम् ॥ एकपदी द्विपदी । एकपदीत्येक – पदी । द्विपदी त्रिपदी । द्विपदीति द्वि – पदी । त्रिपदी चतुष्पदी । त्रिपदीति त्रि – पदी । चतुष्पदी पञ्चपदी । चतुष्पदीति चतुः – पदी । पञ्चपदी षट्पदी । पञ्चपदीति पञ्च – पदी । षट्पदी सप्तपदी । षट्पदीति षट् – पदी । सप्तपद्यष्टापदी । सप्तपदीति सप्त – पदी ।

अष्टापदी भुवना । अष्टापदीत्यष्टा–पदी । भुवना ऽनु । अनु प्रथताम् ।

प्रथता७ स्वाहा । स्वाहेति स्वाहा ॥ मही द्यौः । द्यौः पृथिवी ।

पृथिवी च । च नः । न इमम् । इमं ँयज्ञम् । यज्ञम् मिमिक्षताम् ।

मिमिक्षतामिति मिमिक्षताम् ॥ पिपृताम् नः । नो भरीमभिः ।

भरीमभिरिति भरीम – भिः ॥ **31** (**44/54**)

(गविन्यौ वि – चतुश्चत्वारि७शच्च) (A10)

T.S.3.3.11.1 - Kramam

इदं ँवाम् । वामास्ये । आस्ये हविः । हविः प्रियम् ।

प्रियमिन्द्राबृहस्पती । इन्द्राबृहस्पती इतीन्द्रा – बृहस्पती । उक्थम्

मदः । मदश्च । च शस्यते । शस्यत इति शस्यते ॥ अयं ँवाम् ।

वाम् परि । परि षिच्यते । सिच्यते सोमः । सोम इन्द्राबृहस्पती ।

इन्द्राबृहस्पती इतीन्द्रा – बृहस्पती ॥ चारुर् मदाय । मदाय पीतये ।

पीतय इति पीतये ॥ अस्मे इन्द्राबृहस्पती । अस्मे इत्यस्मे ।

इन्द्राबृहस्पती रयिम् । इन्द्राबृहस्पती इतीन्द्रा – बृहस्पती ।

रयिम् धत्तम् । धत्त७ शतग्विनम् । शतग्विनमिति शत – ग्विनम् ॥

अश्वावन्त७ सहस्रिणम् । अश्वावन्तमित्यश्व – वन्तम् ।

सहस्रिणमिति सहस्रिणम् ॥ बृहस्पतिर् नः । नः परि । परि पातु । पातु पश्चात् । पश्चादुत । उतोत्तरस्मात् । उत्तरस्मादधरात् । उत्तरस्मादित्युत् – तरस्मात् । अधरादघायोः । अघायोरित्यघ–योः ॥ इन्द्रः पुरस्तात् । पुरस्तादुत । उत मद्ध्यतः । मद्ध्यतो नः । नः सखा । सखा सखिभ्यः । सखिभ्यो वरिवः । सखिभ्य इति सखि – भ्यः । वरिवः कृणोतु । कृणोत्विति कृणोतु ॥ वि ते । ते विष्वक् । विष्वग् वातजूतासः । वातजूतासो अग्ने । वातजूतास इति वात – जूतासः । अग्ने भामासः । भामासः शुचे । **32** (**50/56**)

T.S.3.3.11.2 - Kramam

शुचे शुचयः । शुचय श्चरन्ति । चरन्तीति चरन्ति ॥ तुविम्रक्षासो दिव्याः । तुविम्रक्षास इति तुवि – म्रक्षासः । दिव्या नवग्वाः । नवग्वा वना । वना वनन्ति । वनन्ति धृषता । धृषता रुजन्तः । रुजन्त इति रुजन्तः ॥ त्वामग्ने । अग्ने मानुषीः । मानुषीरीडते । ईडते विशः । विशो होत्राविदम् । होत्राविदं ँविविचिम् । होत्राविदमिति होत्रा – विदम् । विविचि॑ँ रत्नधातमम् ।

विविचिमिति वि – विचिम् । रत्नधातममिति रत्न – धातमम् ॥
गुहा सन्तम् । सन्तꣳ सुभग । सुभग विश्वदर्.शतम् । सुभगेति
सु – भग । विश्वदर्.शतम् तुविष्मणसम् । विश्वदर्.शतमिति
विश्व – दर्.शतम् । तुविष्मणसꣳ सुयजम् । सुयजम् घृतश्रियम् ।
सुयजमिति सु – यजम् । घृतश्रियमिति घृत – श्रियम् ॥
धाता ददातु । ददातु नः । नो रयिम् । रयिमीशानः । ईशानो जगतः ।
जगतस्पतिः । पतिरिति पतिः ॥ स नः । नः पूर्णेन । पूर्णेन
वावनत् । वावनदिति वावनत् ॥ धाता प्रजायाः । प्रजाया उत ।
प्रजाया इति प्र – जायाः । उत रायः । राय ईशे । ईशे धाता ।
धातेदम् । इदं ँविश्वम् । विश्वम् भुवनम् । भुवनम् जजान ।
जजानेति जजान ॥ धाता पुत्रम् । पुत्रं ँयजमानाय ।
यजमानाय दाता । दाता तस्मै । **33 (50/57)**

T.S.3.3.11.3 - Kramam

तस्मा उ । उ हव्यम् । हव्यम् घृतवत् । घृतवद् विधेम । घृतवदिति
घृत–वत् । विधेमेति विधेम ॥ धाता ददातु । ददातु नः । नो रयिम् ।
रयिम् प्राचीम् । प्राचीम् जीवातुम् । जीवातुमक्षिताम् ।

अक्षितामित्यक्षिताम् ॥ वयम् देवस्य । देवस्य धीमहि ।
धीमहि सुमतिम् । सुमति॒ँ सत्यराधसः । सुमतिमिति सु–मतिम् ।
सत्यराधस इति सत्य – राधसः ॥ धाता ददातु । ददातु दाशुषे ।
दाशुषे वसूनि । वसूनि प्रजाकामाय । प्रजाकामाय मीढुषे ।
प्रजाकामायेति प्रजा – कामाय । मीढुषे दुरोणे । दुरोण इति
दुः – ओने ॥ तस्मै देवाः । देवा अमृताः । अमृताः सम् ।
सं ँव्ययन्ताम् । व्ययन्तां ँविश्वे । विश्वे देवासः । देवासो अदितिः ।
अदितिः सजोषाः । सजोषा इति स – जोषाः ॥ अनु नः ।
नो ऽद्य । अद्यानुमतिः । अनुमतिर् यज्ञम् । अनुमतिरित्यनु – मतिः ।
यज्ञम् देवेषु । देवेषु मन्यताम् । मन्यतामिति मन्यताम् ॥ अग्निश्च ।
च हव्यवाहनः । हव्यवाहनो भवताम् । हव्यवाहन इति
हव्य – वाहनः । भवताम् दाशुषे । दाशुषे मयः । मय इति मयः ॥
अन्वित् । इदनुमते । अनुमते त्वम् । अनुमत इत्यनु – मते ।
त्वम् मन्यासै । **34 (50/56)**

T.S.3.3.11.4 - Kramam

मन्यासै शम् । शम् च । च नः । नः कृधि । कृधीति कृधि ॥

क्रत्वे दक्षाय । दक्षाय नः । नो हिनु । हिनु प्र । प्र णः । न आयूꣳषि ।

आयूꣳषि तारिषः । तारिष इति तारिषः ॥ अनु मन्यताम् ।

मन्यतामनुमन्यमाना । अनुमन्यमाना प्रजावन्तम् ।

अनुमन्यमानेत्यनु – मन्यमाना । प्रजावन्तꣳ रयिम् । प्रजावन्तमिति

प्रजा – वन्तम् । रयिमक्षीयमाणम् । अक्षीयमाणमित्यक्षीयमाणम् ॥

तस्यै वयम् । वयꣳ हेडसि । हेडसि मा । मा ऽपि । अपि भूम ।

भूम सा । सा नः । नो देवी । देवी सुहवा । सुहवा शर्म । सुहवेति

सु – हवा । शर्म यच्छतु । यच्छत्विति यच्छतु ॥ यस्यामिदम् ।

इदम् प्रदिशि । प्रदिशि यत् । प्रदिशीति प्र – दिशि । यद् विरोचते ।

विरोचते ऽनुमतिम् । विरोचत इति वि – रोचते । अनुमतिम् प्रति ।

अनुमतिमित्यनु – मतिम् । प्रति भूषन्ति । भूषन्त्यायवः । आयव

इत्यायवः ॥ यस्या उपस्थः । उपस्थ उरु । उपस्थ इत्युप – स्थः ।

उर्वन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षꣳ सा । सा नः । नो देवी । देवी सुहवा ।

सुहवा शर्म । सुहवेति सु – हवा । शर्म यच्छतु ।

यच्छत्विति यच्छतु ॥ **35 (50/58)**

T.S.3.3.11.5 - Kramam

राकामहम् । अहꣳ सुहवाम् । सुहवाꣳ सुष्टुती । सुहवामिति

सु – हवाम् । सुष्टुती हुवे । सुष्टुतीति सु – स्तुती । हुवे शृणोतु ।

शृणोतु नः । नः सुभगा । सुभगा बोधतु । सुभगेति सु – भगा ।

बोधतु त्मना । त्मनेति त्मना ॥ सीव्यत्वपः । अपः सूच्या ।

सूच्याऽच्छिद्यमानया । अच्छिद्यमानया ददातु । ददातु वीरम् ।

वीरꣳ शतदायम् । शतदायमुक्थ्यम् । शतदायमिति शत – दायम् ।

उक्थ्यमित्युक्थ्यम् ॥ यास्ते । ते राके । राके सुमतयः ।

सुमतयः सुपेशसः । सुमतय इति सु – मतयः । सुपेशसो याभिः ।

सुपेशस इति सु – पेशसः । याभिर् ददासि । ददासि दाशुषे ।

दाशुषे वसूनि । वसूनीति वसूनि ॥ ताभिर् नः । नो अद्य ।

अद्य सुमनाः । सुमना उपागहि । सुमना इति सु – मनाः ।

उपागहि सहस्रपोषम् । उपागहीत्युप – आगहि । सहस्रपोषꣳ

सुभगे । सहस्रपोषमिति सहस्र – पोषम् । सुभगे रराणा ।

सुभग इति सु – भगे । रराणेति रराणा ॥ सिनीवालि या ।
या सुपाणिः । सुपाणिरिति सु – पाणिः ॥ कुहूमहम् । अहꣳ
सुभगाम् । सुभगाम् विद्मनापसम् । सुभगामिति सु – भगाम् ।
विद्मनापसमस्मिन्न् । विद्मनापसमिति विद्मन – अपसम् । अस्मिन्.
यज्ञे । यज्ञे सुहवाम् । सुहवाम् जोहवीमि । सुहवामिति सु–हवाम् ।
जोहवीमीति जोहवीमि ॥ सा नः । नो ददातु । ददातु श्रवणम् ( ) ।
श्रवणम् पितृणाम् । पितृणाम् तस्याः । तस्यास्ते । ते देवि ।
देवि हविषा । हविषा विधेम । विधेमेति विधेम ॥ कुहूर् देवानाम् ।
देवानाममृतस्य । अमृतस्य पत्नी । पत्नी हव्या । हव्या नः ।
नो अस्य । अस्य हविषः । हविषश्चिकेतु । चिकेत्विति चिकेतु ॥
सम् दाशुषे । दाशुषे किरतु । किरतु भूरि । भूरि वामम् ।
वामꣳ रायः । रायस्पोषम् । पोषम् चिकितुषे । चिकितुषे दधातु ।
दधात्विति दधातु ॥ **36** (**74/87**)

(भामासो – दाता – त्व – मन्तरिक्षꣳ सा नो देवी सुहवा शर्म यच्छतु – श्रवणं – चतुर्विꣳशतिश्च) (A11)

===========================

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(अग्ने तेजस्विन् – वायु – र्वसवस्त् – वैतद्वा अपां – ँवायुरसि प्राणो नाम – देवा वै यद्यज्ञेनन – प्रजापतिर् देवासुरा – नायुर्दा – एतं ँयुवान॒ं – सूर्यो देव – इदं ँवा – मेकादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(अग्ने तेजस्विन् – वायुरसि – छन्दसां ँवीर्यं – मातरञ्च – षट्त्रि॒ंशत्)

First and Last Padam of Third Prasnam of Kandam 3 :-

(अग्ने तेजस्वि॒ – श्चिकितुषे दधातु)

॥ हरिः ओं ॥

॥ इति तृतीय काण्डे तृतीय प्रश्नः – क्रम पाठः समाप्तः ॥

===============

Details of Panchati , Padam and Krama Vaakyam for Kandam 3, Prasanam 1 (TS 3.3)

	Panchati	Padams	Krama Vaakyam
Anuvakam 1	2	123	129
Anuvakam 2	2	78	97
Anuvakam 3	3	175	182
Anuvakam 4	3	153	167
Anuvakam 5	5	246	278
Anuvakam 6	3	148	174
Anuvakam 7	3	158	172
Anuvakam 8	6	300	350
Anuvakam 9	2	108	115
Anuvakam 10	2	94	109
Anuvakam 11	5	274	314
Total →	36	1857	2087